

Erik BRUUN

graafinen suunnittelija

Ulla Aartomaa

Peter Bruun

Sebastian von Bruun

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Sisällys

Lukijalle	8
Lapsuus Viipurin Säiniöllä	10
Opiskelu ja uran alku	20
Ensimmäisiä painettuja julisteita	44
Kestävää poreilua.	100
Julisteita, mainoksia ja pienpainatteita	132
Merikotka ja muut eläinaiheet	160
Kulttuurityötä ja arkea	174
Musiikkijuhlia ja kirjamuotoilua	194
Valokuvia, julistesarjoja, näyttelyitä	214
Liikemerkit, setelit ja postimerkit	238
Intohimona piirtäminen	256
Curriculum Vitae	283
Lähteet ja kirjallisuus	284
Henkilöhakemisto	286

Ken on kuullut kaulushaikaran keväisen huhuilun, ei unohda sitä koskaan. Erik Bruunin lapsuuden lämpimimpiä luontomuistoja ovat keväiset retket kotoa Viipurin maalaiskunnan Säiniöltä Äyräpäänjärvelle kuuntelemaan kaulushaikaran huutoa. Isä halusi viedä poikansa Erikin ja Kajin kokemaan tämän ihmeellisen äänen. Kaulushaikara pesii rantojen ruovikossa ja naamioituu sinne taitavasti. Lintua ei voinut koskaan nähdä, ainoastaan sen sumutorvimaisen huudon saattoi kuulla. Salaperäinen, kiehtovan outoa ääntä tuottava lintu on jäänyt pysyväksi muistikuvaksi Karjalassa vietetystä lapsuudesta. Tämä luontokokemus monien muiden ohella on vaikuttanut Erik Bruunin elämään ja hänen elämäntyöhönsä. Linnuista on tullut rakkaita tarkkailun kohteita ja piirrosten aiheita. Kaulushaikara on tullut näkyväksi niin julisteissa kuin postimerkeissäkin.

Lukijalle

VUOSIA SITTEN olin neuvottelussa Erik Bruunia käsittelevän kirjan tekemisestä. Seuraavana päivänä istuin lounaalla ystäväni kanssa etelähelsinkiläisessä ravintolassa. Ohi ajoi Hartwallin kuljetusauto, jonka kyljessä oli kuva kolmesta Jaffa-pullostasta. Sen jälkeen en ole kaiketi kertaakaan ollut liikkeellä kaupungilla, etten olisi törmännyt johonkin Erik Bruunin 1950-luvulla luomaan Jaffa-brändin kuvastoon.

Olin innostunut ja hieman ihmeissänikin kirjahankeesta. Bruunin tuotanto oli tuttua ennestään monestakin syystä. Olin kirjoittanut siitä aiemmin ja edellisen kerran vuonna 2007 ilmestyneeseen kirjaan *Sulka ja kynä – Erik Bruunin julisteita ja käyttögraafikkaa*. Mitä minulla olisi enää sanottavana? Aikaisemmat tekstini olivat perustuneet Erikin haastatteluihin, kirjallisuuteen ja julkisiin arkistoihin. En vielä tuolloin tiennyt mitään Erikin omasta arkistosta, jonne hän on kerännyt koko tuotantonsa lapsuuden piirustuksista nykypäivään. Arkisto, järjestämätön, sisältää luonnosten ja valmiiden töiden lisäksi lehtiartikkeleita, kirjeenvaihtoa, käsin kirjoitettuja ”tuumailuja” ja ekologisia innovaatioita. Vaikka olen työskennellyt pitkään taiteilijoiden ja suunnittelijoiden kanssa, en ole koskaan ennen nähnyt niin huolella taltioitua tuotantoa. Tältä varmaan Nalle Puhista olisi tuntunut, jos tuo pikku karhu olisi pudonnut suunnattoman suureen hunajapurkkiin.

Uusia arkistolaatikoita riitti kuukaudesta toiseen ja jokaisen laatikon avaaminen tuntui samalta kuin lapsena joululahjojen äärellä. Kihelmöivä jännitys valtasi mielen, kun muovilaatikon kansi napsahti auki. Koronapandemia oli alkanut, kirjastot ja arkistot olivat kiinni, mutta minulla oli aina uutta aineistoa eteinen pullollaan. Kirjoitustaukoja saattoi pitää ostamalla pahvimukiin kahvia ja

nauttimalla siitä läheisen torin betoniporsaalla. Omasta kirjahyllystä löytyi kohtuullinen määrä lähdekirjallisuutta, ja ystävät kertoivat mielellään Erik Bruuniin liittyviä tarinoita, joilla saatoin värittää tekstiäni. Erikin kanssa olen viettänyt monia hienoja hetkiä hänen kertoessaan elämästään ja työskentelystään.

Olen ollut mukana Lahden julistebiennaalissa 1970-luvun lopulta vuoteen 2005, joten kansainvälisen nykyjulisteen kehitys oli tullut tutuksi. Vierailut Varsovan, Brnon ja Meksikon biennaaleissa ovat vahvistaneet näkemystäni, ja tuomariston jäsenyydet Rzeszówin, Chaumontin, Meksikon sekä Lahden julistenäyttelyiden juryissä ovat antaneet varmuutta arvioida julisteita. Yhteinen elämä graafikko Tapani Aartomaan (1934–2009) kanssa ja graafikkoystävät ovat muokanneet näkemystäni graafisesta suunnittelusta. Kaikesta edellä kerrotusta olen konstruoinut tarinan Erik Bruunin tuotannosta ja muutamista elämänvaiheista. Uusille kertomuksille jää vielä paljon tilaa: yli 70 vuotta kestänyt ammattiura ja evakkopojan polku Viipurin Säiniöltä Suomenlinnaan antavat mahdollisuuksia monenlaisiin tulkintoihin.

Erik Bruunin pojat Peter Bruun ja Sebastian von Bruun perustivat Bruun Design Oy:n vuonna 2006. Yhtiö myy verkkokaupassaan Erik Bruunin suunnittelempia tuotteita ja sen suojissa hoidetaan Erikin tekijänoikeuksia, mittavaa arkistoa, kerätään suunnittelijan tuotantoon liittyvää aineistoa ja järjestetään näyttelyitä. *Erik Bruun – Graafinen suunnittelija* -kirjahanke syntyi Peterin ja Sebastianin ideoimana. Kirjan rahoitus, kustannussopimus, aineiston kuljetus ja koko projektin vetäminen ovat olleet Peterin ja Sebastianin huolena.

Kun olen kertonut kirjoittavani kirjaa Erik Bruunista, ihmiset kertovat muistojaan hänestä. Kaikilla tuntuu olevan hänestä jokin muistikuva: ”Minulla oli opiskeluaikaan Bruunin juliste seinälläni”, ”minulla on kesämökillä hänen julisteensa”, ”minä juttelin hänen kanssaan yksissä juhlissa”, ”olen käynyt heidän ihanassa kodissaan”, ”olen nähnyt Bruunin haastattelun televisio-ohjelmassa”, ”luin hänen haastattelunsa lehdestä”... ja ne loputtomat jutut, kuinka Sinikka Kinnunen-Bruun vakuutteli valuutanvaihtajalle, että ”nämä ovat oikeita Suomen markkoja, ne ovat mieheni piirtämiä”...

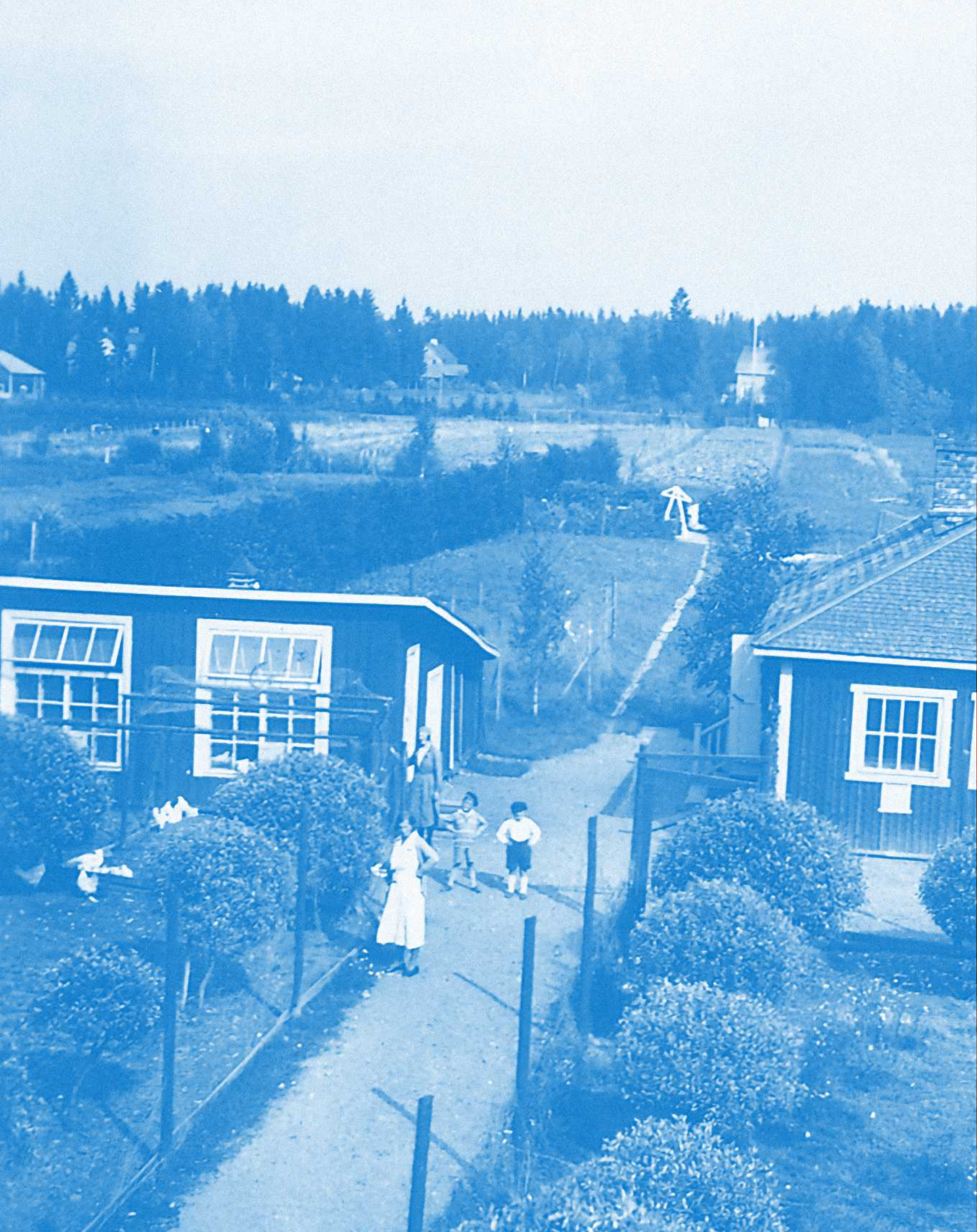
Erik Bruunin elämä pursuaa tarinoita ja etenkin, kun hän itse kertoo elämästään, jokainen juttu on kompakti kertomus, ikään kuin pyöreä pallo, johon ei ole mitään lisättävää. Mietin pitkään, miten itse lähestyn asiaa. Kymmenet artikkelit perustuivat pääasiallisesti liki sanasta sanaan Erikin omiin tarinoihin. Näitä kertomuksia oli edellisessä *Sulka ja kynä* -kirjassa Erikin kertomina kuvateksteinä. Päädyin kirjoittamaan omin sanoin. Hylkäsin aiemmin käyttämäni taidehistoriallisen lähestymistavan ja annoin arkistosta pulppuavan materiaalin viedä.

Suomenlinnassa Bruunien kodissa olen saanut viettää unohtumattomia hetkiä. Olen kiitollinen Erik Bruunille

niistä lukemattomista tarinoista, joita hän on kertonut. Hänen puolisonsa Sinikka Kinnunen-Bruun on taustoit-
tanut työskentelyä ja tapahtumia, mistä lämmin kiitos hänelle. Kiitokset Peterille, Sebastianille ja Titille huolenpidosta ja hauska seurasta. Heidän kautta olen saanut tietää isän työskentelystä lapsen näkökulmasta. Tyttäreni Johanna Aartomaa ja ystäväni, toimittaja Leena Paukku ja graafikko Pekka Loiri ovat lukeneet tekstiäni ja heiltä olen saanut arvokasta tukea. Pekka Loiri, Kari Piippo ja Esa Ojala ovat valaisseet graafikon uraa Erikin kollegoina. Vävyäni Jussi ja lapsenlapseni Onni ovat olleet atk-tukena ja merenkulkuun liittyvien asioiden tietolähteenä. Kaikki ystäväni ovat saaneet kuulla näiden vuosien aikana loputtomia kertomuksiani kirjoittamisen etenemisestä. Kiitos heille myötäelämisestä.

Kiitos myös Otavalle ja suuret kiitokset kustannus-toimittaja Irja Hämäläiselle, joka on laittanut pilkut paikoilleen ja rauhoittanut aika ajoin lentoon lähteneitä lauseitani asiatekstin muotoon. Kiitokset innokkaille ja innovatiivisille graafisille suunnittelijoille Piia Aholle ja Päivi Puustiselle.

Helsingissä toisena pääsiäispäivänä 2022
Ulla Aartomaa

Lapsuus Viipurin Säiniöllä

Sunnuntaipäivä Viipurin Säiniöllä. Rautatieasemalla kuljetetaan viljasäkejä varastosta kiskoja pitkin rautatien varteen lastattavaksi junaan. Säkit ovat peräisin Paul Bruunin Rehu- ja siemenliikkeen varastosta. Pensasaidan viertä ilmestyy henkilöauto, joka pysähtyy portin pieleen. Autosta nostellaan tuliaisakoreja vieraita vastaanottamassa oleville pojille, Kajlle ja Erikille. Pihalta astuu tien varteen pappa-Paul, ja autosta nousevat arvokkaasti pukeutuneet isoisä ja isoäiti, Nicolai ja bestemor Bruun. Autosta pujahtaa joukkoon myös poikien serkkuja. Kesäisen sunnuntaipäivän vietto rehevässä puutarhassa voi alkaa. Lounasta on ehkä syöty kavaljeeriflyygelissä siroilla kustavilaistuoleilla istuen. Välillä soudellaan ankkalammella ja sitten taas seurustellaan mukavissa puutarhatuoleissa. – Kaitafilmille on tallentunut Bruunin perheen kesäpäivä 1930-luvun puolivälissä Viipurin maalaiskunnassa.

Rolf Erik von Bruun syntyi 7.4.1926 Viipurissa. Perheeseen kuului Inkeri-mamman (o.s. Stenius) ja Paul-papan lisäksi kolme ja puoli vuotta vanhempi veli Kaj. Tärkeä perheenjäsen oli myös pystykorva Kirre. Bruunit muuttivat vuonna 1930 Säiniölle, missä Paul Bruunilla oli Viipurissa toimivan rehu- ja siemenliikkeen varasto Pietarin-radon varressa. Liikehuoneisto oli kaupungissa Torkkelinkatu yhdessätoista. Säiniöllä oli vietetty kesiä ennen sinne muuttoa. Kaj kävi Viipurin ruotsalaisen lyseon, mutta Erik opiskeli suomalaisessa lyseossa. Kansakoulua hän kävi kolme luokkaa Säiniöllä ja jatkoi nel-

jännän keskuskansakoulussa Viipurissa varmistaakseen oppikouluun pääsyn. Koulumatka Viipuriin taittui junalla viidessätoista minuutissa. Etäisyyttä kaupunkiin oli vain kymmenen kilometriä, mutta puolen kilometrin matka asemalta kouluun piti juosta ehtiäkseen sinne ajoissa.

Bruunien perhe oli kaksikielinen. Pappa puhui ruotsia, mamma suomea ja vanhemmat keskenään ruotsia. Viipuri oli tuolloin monikulttuurinen kansainvälinen kaupunki, jossa puhuttiin suomea, ruotsia, venäjää ja saksaa.

Erik Bruunin ajatukset palaavat toistuvasti Säiniön kylään, missä hän vietti lapsuutensa huolettomat vuodet. Sieltä Erik joutui lähtemään ensimmäisen kerran 13-vuotiaana talvisodan sytyttyä, ja rauhan palattua koti jäi rajan taakse. Bruunin perheellä oli Säiniöllä jalostuskanala, josta vastasi Inkeri-äiti. Paul-isä hoiti rehu- ja siemenliikettä, jossa jalostettiin rehua myyntiin ja omillekin kanoille. Pihapiirissä oli huolella suunnitellut talousrakennukset, kanala, hautomo, poikashuone ja ankkatalo, jotka olivat sukulaisarkkitehti Kaarlo Borgin piirtämiä. Kanojen lisäksi eläinkuntaan kuului fasaaneja, ankoja, jopa kirjekyyhkyksiä ja riikinkukko. Eläinten hoitoon pääsi tutustumaan myös isoisä Nicolai Bruunin eläinsairaalassa Viipurin Torkkelinkadulla. Nicolai Bruun toimi Viipurin alueen piirieläinlääkärinä. Kirjekyyhkyksille oli tarvetta, kun Sotakorkeakoulu harjoitteli vuonna 1939 Säiniöllä. Esikunnan käytössä oli yksi Bruunien sivurakennuksista. Tämä rakennus, *kavaljeeriflyygeli* eli vierastalo, oli sisustettu kaupungista tuoduilla huonekaluilla, ja perhe vietti siellä ikimuistoisia sukujuhlia. Avaran pihan nurmikoita reunustivat hopeapajut, joiden

Inkeri Steniuksen ja Paul Bruunin kihlajaiskuva 1920-luvun alussa Vuoksen rannalla.

Kesäinen näkymä Säiniön kylälle. Vasemmalla Bruunien kanaloita.

muotoon leikkaamisesta pappi huolehti. Kukkaloisto oli runsas, ja pihan kruunasi tekolampi, jossa saattoi soudella pikkuruisella veneellä, mutta pääasiallisesti se toimi ankkalammikkona. Mitoiltaan 20×20 metrin suuruinen lampi oli rakennettu keskelle peltoa. Tilaa oli veljesten harrastuksille kuten lennokkien rakentamiseen ja lennättämiseen. Kesäisin pyöräiltiin muutamien kilometrien päähän Näykinjärven hiekkarannoille.

Kaj ja Erikin kaveripiiriin kuului puolenkymmentä poikaa, jotka olivat perustaneet Sisu-nimisen yhdistyksen vuonna 1935. Pojat harrastivat postimerkkeilyä, yleisurheilua sekä lennokkien rakentelua ja lennättämistä. Yhdistyksellä oli varallisuutta, jota ilmeisesti tarvittiin lennokkimallipiirustusten ja rakennustarvikkeiden ostoon. Tämä kaikki käy ilmi poikien keskinäisestä kirjeenvaihdosta alkuvuonna 1940. Säiniöläisiä oli sijoitettu talvisodan syttyessä Jämsään ja muualle Keski-Suomeen, joten ainoa keino pitää yhteyttä ystäviin olivat lyijykynällä ruutupaperille kirjoitetut kirjeet. Erik vietti talvisodan

ajan muista pojista erillään Lepaalla. Säiniön lapsuudenajan ystävistä yhteys säilyi ainakin Viljo Hyttiin.

Mutta palataanpa vielä Säiniölle. Inkeri-mamman kanat olivat valtakunnallisesti palkittuja jalostusyksilöitä, joita ruokittiin Paul-papan rehumyllyn tuotteilla. Viipurin kaupunginjohtaja Arno Tuurna oli perhe-tuttava, joka oli keksinyt rehulle myyntilauseen ”Ken Karjala-rehua ostaa, saa munia pesästä nostaa”. Näitä *pruuninmunia* kaupunkilaiset kävivät ostamassa Viipurin kauppahallista. Bruunin perhe herkkuteli keväisin kukko-pojilla, ja kananpoikia myytiin kesäkanoiksi paikkakunnan kesämökkiläisille.

Säiniö oli elinvoimainen kyläyhteisö, jossa oli paljon yhteistä toimintaa, ja Viipuriin monenlaisiin kulttuuri-rientoihin oli lyhyt matka. Viipurilaisille on jäänyt monia siteitä, joita ylläpidetään edelleen. Yksi niistä on vuonna 1835 perustettu vuosittainen hyväntekeväisyysjuhla Sjunde januari. Sen tuotot jaetaan taloudellista apua tarvitseville, *pauvres honteux*, eli ’kainoille köyhille’. Sodan

Paul Bruunin Rehu- ja siemenliikkeen varasto Säiniön rautatieasemalla.

päätyttyä *soirée* järjestettiin kaksi kertaa johtaja Paul ja Inkeri Bruunin kotona Helsingin seudulla, mistä se siirtyi Vanhaan Iloiseen Fenniaan, Kaivohuoneelle ja nyttemmin Ritarihuoneelle. Vielä 1960-luvun puolivälissä Paul Bruunilla oli luottamustehtävä Sjunde januarissa. Tuolloin *Wiborgs Nyheter* julkaistiin juhlapäivänä, ja viipurilaiset muistelivat aikaa vanhassa kotikaupungissaan ja miittelivät hyväntekeväisyysjuhlan tulevaisuutta. Sjunde januari -tapahtuma oli ruotsinkielisten säätyläisnaisten yhdistyksen perustama. Viipurissa talven juhlaa vietettiin Seurahuoneen ja raatihuoneen yhdistetyissä juhlatiloissa.

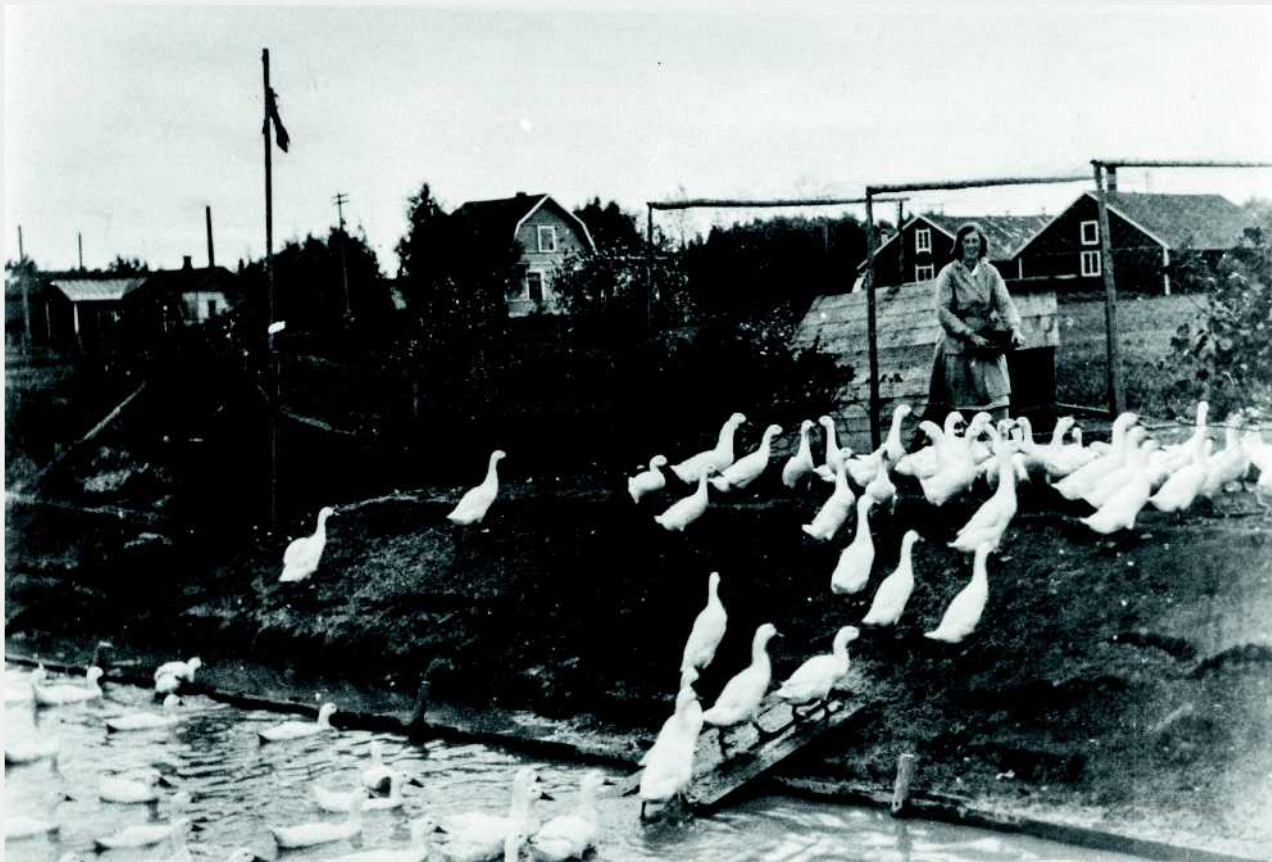
Yksi mieltä painava muisto on jäänyt Viipurin kouluajoista. Tapahtuma johti siihen, ettei Erik koskaan ehtinyt kirjoittaa ylioppilaaksi. Opettaja oli antanut oppilailleen tehtäväksi piirtää Tanskan kartan. Työ oli innostava hyvälle piirtäjälle. Motivaatiota lisäsi sukutausta. Erikillä on isän äidin, bestemorin, kautta tanskalaisia sukujuuria, ja äidin isä oli puolestaan maanmittausinsinööri Bruno Stenius,

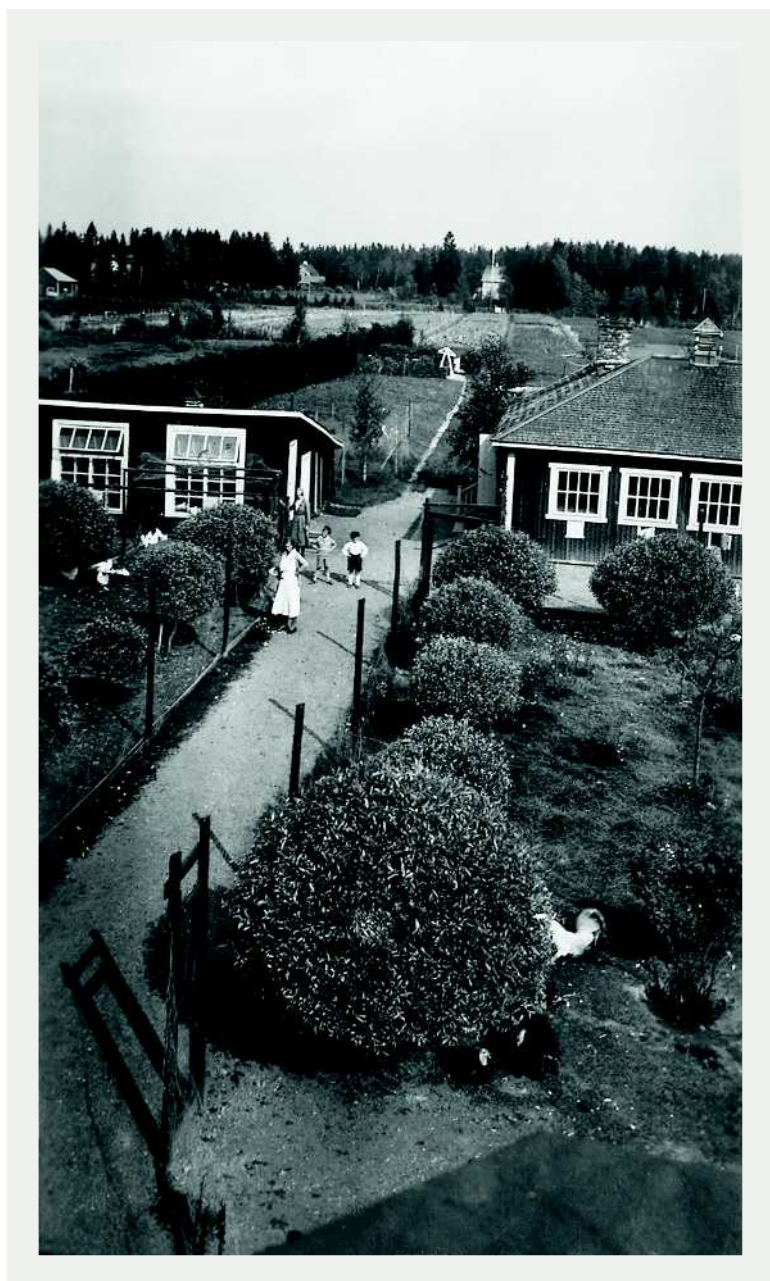
joka työtehtäviensä vuoksi oli piirtänyt karttoja. Niitä oli hänen kotinsa seinillä. Erikin kotitehtävästä tuli niin täydellinen, että opettaja uskoi sen olleen aikuisen tekemä. Siitä seurasi rangaistus. Maantiedosta tuli todistukseen nelonen niin kuin myös kahdesta muusta tämän opettajan opettamasta aineesta eli eläinopista ja kasviopista, ja Erik jäi siten luokalle. Vanhemmat eivät jostain syystä puolustaneet poikaansa. Sota-ajan asepalveluksen vuoksi koulu, tuolloin Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu, jäi kesken ja ylioppilaslakki saamatta.

Talvisota syttyi 1939, ja isälle tuli kutsu asepalvelukseen ilmavoimien Viestikouluun Hämeenlinnaan. Pappa, Erik ja Kirre-koira lähtivät Hämeenlinnaan, ja Erik vietti talvisodan ajan tuttavien luona Lepaan puutarhaopistolla. Kotoa lähtiessä pappa pujotti tunteikkaassa tilaisuudessa Erikin sormeen aatelissormuksen. Bruunien suku oli aateloitu venäläisen järjestelmän mukaan keisari Nikolai I:n aikaan vuonna 1842. Erikin esi-isä oli palvellut keisarin armeijassa ja saanut vapaaherran arvon.

Kesäpäivä Säiniöllä on tallentunut kaitafilmiille, jonka kuvassa ovat vasemmalta Nicolai, Paul ja bestemor, takana noin 12-vuotias Erik ja oikealla ilmeisesti serkku Dorrit Bruun-Riegels.

Ankat menossa ruokailemaan.

Kanalanhoitaja Tyyne, Erik ja naapurin Raimo kotipihalla. Taustalla arkkitehti Kaarlo Borgin piirtämät kanalarakennukset.

Sotavangin kesällä 1943 Erikille tekemä sormus.

Erik Bruun on signeerannut kaikki työnsä Bruun-muodossa. Jo hänen isänsä oli luopunut nimen von-liitteestä. Suomen itsenäistymisen jälkeen venäläisen järjestelmän mukaan aateloiduilla nimillä ei ollut hyvä kaiku.

Sodan sytyttyä mamma jäi Säiniölle viestintälotaksi ja Kaj suojeluskuntaan. Jo seuraavana vuonna mamma sai puutarhatöitä Espoon Nuuksiosta Punjon sukulaiskartanosta. Pystykorva Kirre seurasi perhettä evakkoon. Eräänä päivänä koira oli kadonnut jäljettömiin. Sitten tuli ilmoitus Haminan seudulta. Olikohan Kirre matkalla takaisin

Säiniölle? Talvisodan jälkeen Karjalaan oli mahdollista palata, ja Erik vietti kesän 1943 Säiniöllä mamman kanssa maata viljellen. Apuna oli läheiseltä vankileiriltä kaksi sotavankia, Alexander ja Vasili, jotka auttoivat maataloustöissä. Erik haki ja saattoi vangin kerrallaan vuoropäivinä polkupyörällään ilmakivääri olallaan. Työ sujui hyvin ilman yhteistä kieltä. Ainoa asia, josta venäläiset eivät pitäneet, olivat Erikin maastosta keräämät edellisten taisteluiden pääkallot. Sopuisasta yhteiselosta kertoo se, että Erik sai vangeilta muistoksi kolikosta taotun sormuksen.

Sodan päätyttyä vanhemmat jatkoivat kanalan pitoa, minkä jälkeen he perustivat kauppapuutarhan Kauklahteen Bruunkullaan. Bruunit erikoistuivat ruukkukasveihin, joita myytiin Helsingissä Kauppatorilla, Stockmannilla ja Hankkijalla. Neljän hehtaarin tontilla oli sitä ostettaessa kanala, jonka toimintaa oltiin jatkamassa. Päärakennuksen piirsi Kaarlo Borgin sisar arkkitehti Elsi Borg. Hän suunnitteli evakkoperheelle karjalaistyyllisen hirsirakennuksen, jonka pääty oli maantielle, kuten karjalaistalojen päädyt kylänraitille. Rakennus valmistui vuonna 1946.

Ennen Kauklahteen muuttoa Bruunit asuivat Helsingin Töölössä, osoitteessa Humalistonkatu 1. Isä Paul jatkoi vilja- ja rehuyritystään sen naapuritalossa, missä hänellä oli käytössään talon suuri kellari.

Sodan ajalta on muistoja retkistä Sipoon ulkosaaristoon Långörnin saarelle, jonne veljekset Kaj ja Erik soutivat kalastamaan rakentamallaan ulkohankakaksikolla. Siellä lastenlääkäri, arkkiaatri Arvo Ylppö eli Arvo-setä kalasteli. Ylpön puoliso oli Inkeri-mamman serkku. Ruuasta oli pulaa, ja Ylppö toimitti kalaa jopa työpaikalleen Lastenlinnaan silloin, kun saaliit olivat runsaita.

Erik, Inkeri-mamma, Kaj-veli ja Paul-pappa Säiniön pihalla. Etualalla suomenpystykorva Kirre.

Juhlivia sukua ankkalammella Säiniöllä.

Perhekuva vuodelta 1955. Ylhäältä vasemmalta oikealle Erik, veli Kaj, pappa Paul, Curt-setä, Dorrit-serkun puoliso Gert Möller, alhaalla vasemmalta Erikin puoliso Marita, Kajn puoliso Signe sylissään Tom, mamma Inkeri sylissään Erikin vanhin lapsi Jan-Erik, isoäiti, bestemor Marie Christine Bruun-Riegels, Curtin puoliso Svea ja Dorrit-serkku sylissään Niklas Bruun-Riegels.

Opiskelu ja uran alku

rik Bruun opiskeli vuosina 1944–1949 Taideteollisuuskeskuskoulussa Helsingissä. Erikin haaveena oli ollut arkkitehdin ammatti, mutta oppikoulun jäätyä kesken sodan aikana seitsemänneltä luokalta se ei ollut mahdollista. Viipurin piirustus-koulua käynyt äitikin oli kannustanut häntä arkkitehdin uralle. Taideteollisuuskeskuskoulun

ensimmäiset kaksi vuotta Erik opiskeli iltakoulussa. Vuonna 1945 tuli uudelleen kutsu armeijaan, palvelupaikkana ilmatorjuntarykmentti Santahaminassa. Komppanianpäällikkö ymmärsi opiskelun merkityksen, ja nuori mies sai jatkaa iltaisin opintojaan. Armeijassa palvellessaan hän saattoi hyödyntää piirtämistä suunnittelemalla opetustauluja muun muassa magneettimiinojen rakenteista.

Päiväkoulun aikaan koulussa opiskelivat muun muassa Erikin serkku Olli Borg, Lasse Hietala, Martti Mykkänen ja Timo Sarpaneva. Kurssikaveri Eero Syvänoja asui alivuokralaisena Humalistonkadun asunnon palvelijahuoneessa. Bruunin valmistuessa graafisen taiteen osastolta todistuksen saivat myös alalla näyttävästi jatkaneet Juha Anttinen, Jukka Pellinen, Bror Zetterborg ja Pentti Lumikangas, joka tuli tunnetuksi taidegraafikkona. Noina aikoina osastolta valmistui monia opiskelijoita, jotka suuntautuivat kuvataiteilijoiksi. Nimestään huolimatta graafisen taiteen osastolla koulutettiin mainosgraafikoita, ei kuvataiteilijoita. Bruunin tapaan monet hänen kanssaan yhtä aikaa opiskelleista olivat tulevan Mainosgraafikot ry:n aktiivisia jäseniä. Intensiivisimmin Bruun toimi yhdistyksessä sen ensimmäisen kymmenvuotisen toiminnan aikana vuodesta 1953 alkaen. Opiskelukavereista tuli kollegoita ja useista myös elinikäisiä ystäviä.

**Huuhkajapiirustus
opiskeluajalta.**

Erik Bruun
I 220

Fazer-mainontaa.
Opiskeluajan harjoitus.

Harjoitelma kaksoismuoto-
kuvaksi vuodelta 1942.
Oletettvasti Paul ja Inkeri
Bruun.

Pääkallo liekeissä,
opiskeluajan harjoitelmia.

Kuvitus Strato: Atmoksen matkat
vuodelta 1945.

Juliste Taideteollisuuskeskuskoulun
opettajien ja oppilaiden yhteiseen
juhlaan vuodelta 1945.

Turkkilaisen tupakan mainos
vuodelta 1945, opiskeluajan
harjoitustyö.

Jo kolmekymmenluvulta lähtien koulussa oli järjestetty kilpailuja, eniten graafisen suunnittelun alalta. Niissä sai tuntumaa tulevaan ammattiin. Lukuvuonna 1947–1948 Bruun voitti koulussa *Kaunis Koti*-lehden kansikilpailun (3 500 mk) ja sai myös lunastuksen (500 mk). Samalta lukuvuodelta on kolmen opiskelijan kesken jaettu 2 000 markan tukaattipalkinto. Timo Sarpaneva oli yksi kolmesta palkinnonsaajasta. Paitsi kilpailuissa Bruun oli aktiivinen myös oppilaskunnassa ja toimi viimeisenä opiskeluvuotenaan sen hallituksen varapuheenjohtajana. Toukokuussa 1948 Sarpaneva ja Erik Bruun matkustivat koulunsa oppilasedustajina Göteborgin taideteollisen koulun 100-vuotisjuhliin. Juhlilla oli arvokkaat puitteet ja ajan tavan mukaan kaupungin vastaanotolle tuli pukeutua smokkiin tai tummaan pukuun. Bruunin ja Sarpanevan kouluaiikana syntynyt ystävyys jatkui niin ammatin kuin perhe-elämänkin osalta.